

Brev til redaktøren

Innlegg på inntil 400 ord, eventuelt knyttet til tidligere publisert stoff, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no. Redaksjonen forbeholder seg retten til å foreta redaksjonelle endringer.

Uriktig om rottegiftoppslag i Dagbladet

Sverre Kjeldsen kommer i Tidsskriftet nr. 2/2006 (1) med flere påstander om Dagbladets såkalte «rottegiftoppslag» 11.2. 2004 og som ikke kan stå uimotsagt. To år etter at saken stod på trykk, registrerer jeg at Kjeldsen forsøker å løpe fra ansvaret for sin uttalelse ved å fremstå som et medieoffer. At han kan hevde at jeg som journalist misforstod ham og ikke etterkom hans «energiske forsøk på å endre Dagbladets fremstilling», er for meg ubegripelig.

Bakgrunnen for oppslaget var en sak i Dagens Medisin hvor Kjeldsen ble sitert på at han hadde sammenliknet tiazider med rottegift under en debatt om ALLHAT-studien ved Ullevål universitetssykehus. Jeg tok kontakt med Kjeldsen for å høre om han ville la seg intervju om saken, noe han sa ja til. Dagen før oppslaget hadde en fotograf og jeg et lengre møte med ham og en av hans pasienter. Under intervjuet fortsatte han å bruke sin rottegiftanalogi og forklarte at tiazidene i høye doser virker på samme måte som warfarin, som jo brukes som rottegift. Med de etterspillene analogien fikk for Kjeldsen, kan jeg se at denne forklaringen burde stått på trykk. Forklaringen var med i sitatsjekken Kjeldsen fikk. At den senere ble kuttet vekk av Dagbladet, kan han derfor naturligvis ikke klandres for.

Jeg korresponderte med Kjeldsen både på e-post og telefon utover kvelden før oppslaget, fordi sitatsjekk var i både hans og min interesse. Det er ikke daglig kost at en overlege uttaler seg i så harde ordelag. Et eventuelt dementi ville skade både Dagbladets troverdighet og min journalistiske integritet. Jeg la aldri skjul på at vi kom til å spille på hans sammenlikning med rottegift, og at saken kunne bli hovedoppslag på avisens førsteside.

Det kom ingen dementi fra Kjeldsen. Det kom ingen sint telefon til meg eller min redaktør. Det kom ingen brev eller e-post hvor han tilbakeviste eller nyanserte sine uttalelser. Tvertimot fortsatte den gode dialogen som jeg oppfattet jeg hadde med ham, i ukene etterpå. Dette resulterte i flere oppfølgingssaker. Rottedigfittatet ble stadig brukt uten at det kom reaksjoner på det fra Kjeldsen til oss. Da det ble kjent at han ville bli klaget inn for Legeforeningens etiske råd på grunn av uttalelsen om rottegift, uttalte Kjeldsen i Dagbladet 13.2. 2004: «Jeg synes det er simpelt og latterlig.

Dette viser at de er villig til å benytte alle fule knep – inklusive personangrep – i kampen for å spare penger på pasientenes bekostning». Hvorfor slå tilbake på denne måten dersom uttalelsen om rottegift var en ulykke, en misforståelse, som skyldtes Dagbladet?

Jeg har full forståelse for at Kjeldsen i etterpåklokskapens lys beklager sin ordbruk, da den tok oppmerksomheten vekk fra den egentlige tiaziddebatten. Men jeg har ingen forståelse for at han nå forsøker å benekte den.

Hilde Schjerve
Dagbladet

Litteratur

1. Kjeldsen SE. Uriktig fremstilling og skjult inhabilitet. Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 126: 191.

S.E. Kjeldsen svarer:

Innlegget fra Hilde Schjerve gir meg muligheten til, innenfor 400 ord, å påpeke hvor misforståelsen i denne saken oppstod. I hennes innlegg fremgår det at jeg ble kontaktet av Dagbladet for å kommentere referatet i Dagens Medisin etter det såkalte Furberg-møtet om ALLHAT-studien og tiazidvedtaket i januar 2004. Referatet i Dagens Medisin, fra en journalist som var til stede uten mitt kjennskap, var meget tendensiøst, trykt uten mitt samtykke og velgnet til å misforstå.

Schjerve hadde misforstått saken fra første øyeblikk. Selv etter en lang dags forsøk på å forklare hva saken egentlig dreide seg om, skrev hun i sitt artikkelutkast, som jeg mottok per e-post 10.2. 2004 kl 1949 (artikkelen stod på trykk i Dagbladet dagen etter): «Vanndrivende medisiner er veldig bra brukt i små doser og sammen med andre medisiner. Når rotter får i seg det vanndrivende medikamentet Marevan, blir blodet deres så tynt at de blør i hjel.»

Jeg har utskrifter fra Telenor som viser at jeg ringte Dagbladet kl 2008 og igjen kl 2030 samme kveld i forsøk på å korrigere det som var direkte feil. Noe av dette ble faktisk korrigert i teksten inni avisen. Men forsiden var antakelig satt allerede på det tidspunkt. Hvis det er slik at Schjerve til slutt forstod at dette var en analogi, og medgir at «denne forklaringen burde stått på trykk», så er det jo meget alvorlig at Dagbladet skriver en totalt misvisende forside som ikke kan tjene verken Dagbladet

eller noen andre. Schjerve skriver faktisk at «forklaringen var med i sitatsjekken Kjeldsen fikk. At den senere ble kuttet vekk av Dagbladet, kan han derfor naturligvis ikke klandres for». Forklaringen som jeg fikk tilsendt, har jeg ordrett sitert ovenfor, og den var altså helt misforstått.

Jeg er helt enig med Schjerve at tonen var god. Jeg tror fortsatt det hele var basert på en misforståelse, og føler meg nokså sikker på at det er riktig, med den tilleggsinformasjon som Schjerve nå gir. En annen kjent journalist gav meg et direkte råd om ikke «å legge skylden på» en ung journalist. Dessuten skrev Schjerve til slutt en skikkelig artikkel om hva saken dreide seg om, nemlig riktig bruk av tiazid og provenykravet til den daværende helseministeren. Mitt problem siden har vært at en komité av godt organiserte personer, der fellesnevner har vært Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten, har forfulgt saken basert på Dagbladets oppslag og tillagt meg meninger jeg ikke har.

Sverre E. Kjeldsen
Ullevål universitetssykehus

Trinnprissystemet og generisk bytte

Norges Apotekerforening ved Kai Finsnes kommer i Tidsskriftet nr. 2/2006 (1) med noen utsagn og påstander som etter Lege-middelindustriforeningen (LMI) sitt syn bør nyanseres. I overskriften påberopes det at apotekene har spart pasient og folketrygd for 500 millioner kroner via innføring av trinnprissystemet. Det er interessant at Apotekerforeningen tar æren for økonomiske innsparinger som følge av et system vedtatt i Stortinget og innført via forskrift.

Gjennom innlegget til Finsnes kan man få inntrykk av at det er konkurranse mellom apotekene som har ført til lavere priser på generiske legemidler. I ECON Analyses evaluering av apotekloven i 2004 var en av konklusjonene at apotek ikke konkurrerte på pris (2). Tidligere forsøk på å få ned prisene på generiske legemidler var mer eller mindre mislykkede, da de hadde som forutsetning at besparelser skulle komme som følge av konkurranse i alle ledd i distribusjonsskjeden.

Hovedprinsippet i trinnprissystemet er at myndighetene administrativt bestemmer hvilken pris folketrygden refunderer for legemidlene som er tatt opp i systemet.